

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
8 сот.
В зайятих терито-
ріях 4 коп.

Виходить щодня
рано.

Умови передплати у Львові:

На рік 18— К.
• півроку 9—
• чвертьроку 5—
• місяць 1-80

В краю і державі:

На рік 24— К.
• півроку 12—
• чвертьроку 6—
• місяць 2-40

За границею:

В Німеччині 28 мар.
В Америці 8 дол.
В інших державах 40 фр.

Рекламації вільні від початкової оплати. Рукописі приймають ся лише оплачені, а звертають ся тільки вважливий і застережений. — Українське Слово продаєть всі бюра по цінім вказ.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції:
Львів, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одноступальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній частині 60 сот. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1-50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 50 сот. Слова товстими або розстрісаним друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платять ся 50 сот.

Після побуту Бріяна в Римі.

Французький президент міністрів Бріян вернувся з Риму до Парижа. Ціла преса почвирного порозуміння живо обговорює його побут в квіріналі та на італійським фронті. Ся подорож мала зближити опірну Італію до решти союзників. По словам часопису „Secolo“ не сміє від тепер бути відосібненою побіди як і особного мира.

Поїздки Бріяна до Риму попередили дуже знаменні події й моменти. Коаліція наставала через цілий падолист та грудень на Італію, щоб дала поміч Чорногорі. На се відповідала Італія коротко, що її мілітарні сили ледви чи вистарчуть на вдержане фронту в Альпах та над Соучею, — кожної хвили є сподівана австрійська офензива на Ломбардію. Капітуляція Чорногори викликала у коаліції зрозуміле невдоволення супроти Італії, бо король Микола поманеврував зручно політикою та осів собі суспокійно у Франції. Італія протівилась також від самого початку солунській виправі і по тій причині не хотіла вкислати на схід експедиційного корпусу. В сій згладі наставала на Італію передовсім Англія, для якої головним фронтом є Фляндрія та Франція, бо ходить їй о вдержане за всяку ціну Кале.

Своє невдоволення супроти кабінету Саландри зазначила Англія економічною пресією. Заборонила передовсім довозити італійські біжунтерії до себе, та неймовірно підвищила перевозову тарифу. Італія опинила ся відразу в скрутнім положенні. Одиноким жерелом, з якого Італія мала вугль — була Англія. Коли минулого року в марі 10 метричних сотнарів вугля коштувало в Генуї 45 лірів, то вже з кінцем тамтє-

го року ціна його підвищилась на 290 лірів! Супроти сього італійські фабрики почали обмежати продукцію — нестача вугля сповнила рух у фабриках муніції. Соціалістичні італійські часописи недвозначно висказувались, що нестача сього важного артикулу приневолить Італію до заключення з Австро-Угорщиною особного мира.

А міжтим невдоволення в Італії ізза війни росло беззастанно. В наслідок мобілізації не стало рук до праці; в слід за війною упав туристичний рух, який приносив Італії понад пів мільярда річного доходу, — устав вивіз сирих та промислових продуктів; італійському лязарови відразу стало не понутру, що відпав бичний легкий заробок; часи, коли він кинувшись в море збирав від публіки срібну монету на дні моря пропали для нього безслідно. А впрочім і більшість народу, яка була все протівна війні, почала щораз голосніше підносити жалі й нарікання на Саландру, як одного з головних винуватків війни. І могучий Саландра посмирнів так дуже, що прибувши до Торіну, заявив на зборах, що „може прийти хвиля, в якій правительство буде мусіло приступити до відвороту“!

Серед таких невідрадних економічних обставин в нутрі італійської держави приїхав французький президент міністрів до Риму. Відбув він довшу конференцію з правительством, радив з амбасадорами держав коаліції, відбув поїздку на фронт до „славного“ Кадорні і до королівської квартири. По донесенням преси почвирного порозуміння вислід має бути зовсім вдоволяючий. Італія мала згодитись на солунську виправу, а в Парижі має повстати постійна військово-дипломатична місія, зложена з представників мілітарного та дипломатичного світа

почвирного порозуміння, щоб воєнну та дипломатичну акцію повести однорідно та доцільно.

Який має бути вислід тої цілої поїздки? Одним словом: без реального вигляду. Свого часу французький генерал По обїздив також столиці союзників Франції; відбувались також спільні воєнні наради. Вислуду однак не було ніякого. Колиб Італія дійсно згодилась на виставлені експедиційного корпусу до Солуня, то тим самим припечаталаб свою долю в нинішній кампанії. Величезні, бо понад 600-тисячні жертви дотеперішньої війни здешакували її війське; дуже слушні є проте її побоювання австрійської офензиви на Ломбардію. Не мало важним чинником в її мілітарному ослабленні є також Альбанія. Сюди вислала Італія більшу кількість війська, яке в сполучі з сербськими та відділами Ессад-паші має за задачу недопустити до заняття Дураца і Вальони. В своїй надіїх завірів ся однак і Саландра і Кадорна.

Ессад-паша зневірений у цілу акцію мав з своїми відділами втіти на Корфу...

Супроти отже такого мілітарного й економічного положення Італії, годі й припустити, щоб вона могла прилучитись до солунської акції. А що до справи утворення спільної військово-дипломатичної комісії в Парижі, слід вказати на донесення поважної часописі „Hamburger Zeitung“ з Гаги, — що Італія відказалася від участі в сій комісії.

І ось цілий вислід поїздки Бріяна до Риму. Богато галасу знечевя...

Д-р ВОГДАН БАРВІНСЬКИЙ.

В московській тюрмі.

(В річницю масового ув'язнення Українців в ніч 17 на 18 лютого 1915 р.).

(Далі).

Після усього заявив мені пристав:

— Підозрілого у вас я нічого не найшов. Се булоб достаточним, щоб я дав вам спокій. Так щож, коли я маю наказ вас арештувати.

Притім показав мені бумагу, на котрій видніла печатка: „Поддаты безусловному аресту.“ Веліли мені одягатись, заповідаючи, що піду на Казимирівську вулицю й там посиджу в теплій комнаті до рана, а рано після „допреса“ мене випустять. Я став одягати ся але передтим покликав швагера, щоб йому віддати в часі моєї неприяви надзір над домом і гроші. Се вписано в протокол, котрий підписав додатково і швагер. Мою комнату зачинено а ключ віддано швагрови.

З собою взяв я ручну валізочку з подушиною, коц, деякі дрібниці, дещо гроший, а головню тютю, котрий мені опісля вельми знадобив ся. Розпрошавши ся ми з ріднею, котра випроваджала мене мов засудженого на смерть, вийшли ми на вулицю. Було вже около пів 5-ої над раном, на небі мерехтіли ще звізди. На

розі улиць Гетманської й Люблинської унії розпрошав ся зі мною пан „комісар“, подав на прощане руку та бажав доброї ночі. Він пішов по мого брата на ул. Зиблікевича; мене ж з одним городовим відправив на Казимирівську вулицю.

Скоро ми найшли ся у двох, почали ми дещо свобіднійше балакати. Городовий, котрого я почастивав папірською, розговорив ся.

— Ми „поліцейські“ не такі злі люди, як вам може здає ся. Се лиш оті „жандармські“ лихі люди, що ні нам, ні вам нема від них житя. Гонять нас по ночам як ців, одним тягом 12 годин служби у нас. Впадаємо до різних людей на „обіск“ і щож, нічого не находимо у них, як і у вас нічого не найшли: так щож, мимо сего вони йдуть у тюрму.

Прийшли ми на Казимирівську й зайшли до колишньої касарні нашої поліції, але звідти відправили нас о два доми вище під ч. 34, де містять ся повітовий Суд III. секції і судові в'язниці. На другому подвір'ю, в канцелярії прийняв начальник в'язниці, Махнов, рапорт від городового, котрий мене привів, а після сего казав мене відвести в тюрму. Я пожелав доброї ночі начальникови, почастивавши й його на дорогу папірською, бо він лютів ся, що хтось йому „табак“ закрив.

— Алеж вам не стане „табаку“, каже начальник.

— Нічого, пане начальнику, є в мене доволі австрійського тютюну, стане й для мене і як захочете, для вас.

Повели мене на поверх і відчинили двері від „камери.“ скільки памятаю, ч. 12 (напротив була камера ч. 8). Ледво відчинили двері і я ставув на порозі, з середини почув я знайомиий голос:

— Д-р Богдан Барвінський.

Темнісько було, я не міг розівнати хтож там сидів і що йно засвітивши сірничок, нереконав ся, що моїми товаришами недєлі були академики: Ловицький, Геруляк і Партика, я прибув до їх товариства четвертий.

Доволі простора „камера“ заставлена була зелізними ліжками, на них сінники вже добре прибуджені. Я став розговшувати ся, але перша річ, чув незвичайно сильну потребу богато курити. Ві чвірку стали ми курити одну папіроску по другій, задаючи собі притім питання, за що нас ув'язнено, чи ми лиш одні ув'язнені, чи вже є хто инший деінде зачинений, чи ще кого до нашої камери приведуть.

Коли ми так застановлялись, вийшов яко пятий др. Володимир Охримович, а за ним стало вже просто стати ся. Найбільше був я занепокоєний, що стало ся з моїм братом Олександром. Та один з моїх нових товаришів заявив, що приведено якихсь двох молодих лювий з ул. Зиблікевича: один в цвікері, другий чорнявий. Я був вже певний, що се мій брат і свояк Чубатий. І їх ув'язнено.

Вже було зовсім ясно на дворі, коли ввели до камери мого брата Олександра і Чубатого. Я успокоїв ся, добре хоч, що ми разом. Наше товариство збільшало ся раз-у-раз, так, що дій-

Як живеть ся галицьким москвофілам в Росії.

Що-раз частіше попадають ся на сторінки російських часописів вісти про галицьких москвофілів, з яких видно недвозначно, що в наслідок блиского познакомлення офіційної Росії з галицькими москвофілами, наступило загальне обосторонне розчароване.

Зрозуміла річ, що Росія, яка довгі роки двигала на своїм бюджеті „карпато-руських“ діячів (провірено, що Марков був оплачуваний російським міністерством війни, Дудикевич міністерством заграничних справ) під сю пору заведена у надіях не дуже то почуває ся до обов'язку заохочувати ся ними, з другого-ж боку не мало провинили ся москвофільські проводирі, що як за давних часів дозволяли собі на безскрупулятивні „неточности“ при орудованню російськими грішми.

Одно з останніх чисел часопису „Кієвъ“ приносить незвичайно інтересну допис якогось „Галичаніна“, що дуже ярко малює безвихідне положення тих галицьких москвофілів, що вибирали ся в Росію повні надії найти „в заслугу“ за свою зрадницьку діяльність бодай безклопінтий прожиток.

Не так складало ся, як гадало ся.

Ось як їм живеть ся: Збігці наші—пришеть ся там—жалують ся постійно, що в Росії галідають на них немов на жебраків і на кожному кроці дають їм се відчувати. Російська преса як пр. „Приазовський край“ та інші прямо підкивають суспільність проти Галичан.

Доходить до того, що огірченому Галичанови вирвала ся така словна погроза: „ско-ро мабуть прийде час, що нам прийде ся сказати: як мос не влад, то я з своїм назад. Найдрібніша подія і вся „наша Русь“ (читай: галицькі москвофіли) перейде до табору ворогів, перейде на сторону Мазепинців і Поляків та потоне в унії, католицтві і ненависті до Росії.

Далі стверджує автор статі, що їх ряди на-ходять ся під сю пору в повній дезорганізації. „Одних вивішали, других запроторили у в'язниці, а хто обминув в'язницю і тюрем, той втік в Росію і опинив ся опять у ворожому краю.

Одні на нас сварять, інші дивлять ся з під ока, є й такі, що нас оклеветують. Народний Совет, хоть не втратив голови, та під впливом стільки важких ударів і в чужім краю втратив енергію та певність“.

Ось так живеть ся галицьким москвофілам.

Читаючи гіркі жалі розчарованих москвофілів, поневолі утверджуєт ся в погляді на моральну стійність тих недавно ще протестуваних „грозюмнух в обещані“ зрадників, для яких ми маємо нині лише три слова: котузі по заслугі!

шло до числа 19. Були отже ми оба брати Барвінські і наш свояк Роман Чубатий, др. Володимир Охримович, др. Микола Шухевич, о. др. Соболев, др. Секеля, залізничний машиніст Бучинський, академики Козак. Геруляк і Ловицький, надстражник скарбовий Бородайкевич, служачі з Наук. Товариства ім. Шевченка Романів і Поналушко, служачий п. Балькової Батіс, на місце акад. Партики прибув з 8 камери дир. Микола Заячківський, а вже пізніше доповнили наше товариство Юліан Балицький, учитель з під Лиська Козловський і угорський Жид Бужбави (г. сте Шенфельд).

Наша камера була більше простора чим осьма, де сиділи др. Федак, пок. дир. Паньківський і інші, а було нас о 10 менше. Ми стали розглядати ся в нашім новім положенню. Перша річ, почули ми страшний голод. Була вже 10 год. перед полуднем, а ми ще нічого не їли: ніхто одначе нами не журив ся, не було кого по шовнебудь післати у місто, а впрочім й не вільно було. Аж десь когось 11 год. отворяють ся двері від камери, а городовий викликає нас назвиско. Вибігаю на коритарі і бачу свого швагра Савчука з провіянтами: кавою, булкою, сардинками, чаєм, а до того зі спиритусовою машинкою. Дорогу до нас утворював собі очевидно рублями

Інші наші товариші не одержали покищо з дому нічо, тож треба було з ними поділитися: правду сказавши принесено нам тільки всего, що кожний міг по куску дістати. а головна річ, напийти ся чаю. Чубатого іменовано „господарем“ і йому припало в участі за цілий час на-

Європейська війна.

Суецький канал загрожений!

Японські кораблі в Суезі. — Німецько-італійська офензива на Суез.

БАЗІЛЕСЬ, 16. лютого. „Baseler Nachrichten“ подає з Атен: Через суецький канал переплили два японські воєнні кораблі в напрямі до Мальти. По донесенням „Neon Asty“ в каналі на-ходять ся японські літаки зі своїм матірнім ко-раблем.

ЦІРІХ, 15. лютого. Парижський „Temps“ доносить, що по донесенням з віродостойного жерела якраз тепер на весну розпочне ся німецько-турецький напір на суецький канал.

В Росії.

Заворушення в Кронштаді. — Засідання буджетової комісії. — Нова російська позичка.

КОПЕНГАГЕН, 16. лютого. В останніх днях повстали в Кронштаді поважні заворуше-ня та прийшло до кровавих сутичок з військовими сторожами. Ув'язнено много осіб, які від-дано в руки воєнного суду.

Командант твердині в Кронштаді видав оповістку, якою звиває населення спокійно захо-вувати ся та звертає його увагу на се, що всяке вмішуване приватних осіб в урядові чин-ности та кожне виступлене проти органів полі-ції підпадає під компетенцію воєнного суду.

БЕРЛІН, 16. лютого. „Berliner Lokal-Anzei-ger“ доносить посередно з Петрограду: Будже-това комісія Думи відбула засідане під про-водом президента кабінету Штірмера. Комісію по-відомлено, що Росія за посередництва япон-ських приватних банків затигнула нову позичку. Комісія рішила затигнути нову внутрішню по-зичку в висоті 2 мільярдів рублів. з того при-ватні банки мають покрити 1 мільярд а держав-ний банк покрити другий мільярд. Позичка вий-де з початком марта с. р. по курсі 95 рублів а опроцентоване буде виносити 5 і пів. Вкінці рішила комісія підняти позичку в Фінляндії, щоби в той спосіб запобігти упадкови курсу рубля.

Італійський військовий критик про побіди осередних держав.

БУКАРЕШТ, 15. лютого. Тутешня італій-ська телеграфічна агенція доносить з Риму: Ві-домий військовий критик, полковник Bagone, обговорюючи в „Giornale d'Italia“ останні воєнні події на кінці своїх висновків стверджує, що по-біди осередних держав в Сербії, Чорногорії і Альбанії є вислідом поодиноких воєнних ді-лань, в виду яких виступлення союзників були би спізнени.

На тих боєвих, фронтах велика офензива почвирного порозуміння, яка могла би числити

щої тюрми займати ся „буфетом“. Зі своєї за-дачі вивязував ся він все як найлучше, за що одержував часті похвали від нашого предсідни-ка, д-ра Шухевича.

Покріпівши ся дещо, ми відзискали на-віть гумор: був се вправді т. зв. „Galgenshumor“, але все таки повеселійшало в камері, бо все ще мали ми надію, що нас подержать день два, а потім пустять: кожний з нас знав, що нічого підозрілого у нас не найшли, так чогож мають нас держати! Під вечір прийшов знова швагер а новими провіянтами аж до самої камери, але се було вже у останне: від слідуючого дня не пускали вже до нас нікого з родини; усі, що приходили з провіянтами, мусіли ждати годи-нами за ворітьми на подвірю і подавати приве-сені річи з виписаним назвиском через городо-вих, котрі переводили перед тим строгу ревізію, доволі часто до власного „кармана“. Пропадали н. пр. рублі, пересилані родинами, хоч були вложені в легонько розкроєну булку.

Мої домашні придумали лучший спосіб: до столу менажжя приклеїли ляком напір, а в него вклеїли гроші. В сей сам спосіб подавали ми наші річні вістки про себе і всякі наші „де-зідерати“. Був ще инший спосіб на се: карточки вкладали ся до відісланих менажок під недої-джену булку, кашу і т. д., а з дому переси-лали знова нам „кореспонденцію“ в пирозі, на-пів зваревім. Недоля навчила нас бути поми-словими!

(Кінець буде).

лише на поводжене, є вже майже неможлива. Лише загальна офензива на всіх боєвих фрон-тах могла би змінити положенє в користь по-чвирного порозуміння.

На бесарабьськїм фронті.

Австрійські літаки над Хотином.

БУДАПЕШТ, 16. лютого. „Az Est“ доно-сить з Черновець: Австро-угорські летуни ки-нули бомби на залізничний двірець і публичні будинки в Хотині.

В Солуні.

Спори між Французами і Англійцями. — Акція Французів над Вардаром.

БЕРЛІН, 16. лютого. „Deutsche Tageszei-tung“ доносить з Люгано: Під датою 14. с. м. доносить атенський дневник „Eimbros“ з Солу-ня, що генерал Sarrail хоче над грецькою границею розпочати акцію проти осередних держав.

Французи невдоволені з Англійців, яким бракує офіцирів. Sarrail заявив, що буде мусів Англійців влучити в французькі ряди, коли Англія не пришле офіцирів.

Спори між Англійцями а Французами в Солуні зростають. Англійці роблять службу не-реважно по степах а се обурює французьких та сербських жовніврів.

СОЛУНЬ, 18. лютого. (Ткб.). (Аг. Гаваса), Французи обсадили всі мости на ріці Вардар. Греки обсадили беріг ріки від Топчина аж до моря.

Після наїзду австрійських літаків на Міляно.

ЛЮГАН, 17. лютого (Ткб.). Дневним до-носять, що число убитих бомбами, які кинули австро-угорські летуни, в Schio виносить 8 осіб а в Міляно 15.

Російські звірства.

Киданє бомб на санітарні заведеня.

ВІДЕНЬ, 17. лютого (Ткб.) Військова пре-сова кватира. Урядове російське денне звіт-ленє доносить про нічний напад летунів на наш фронт над Стрипою. З нагоди сего нападу ро-сійських летунів вночі з 16 на 17 с. м. вже в друге впали бомби дуже близько наших сані-тарних заведень. З 7 бомб, які кинено на Бу-чач, дві впали зараз коло дивізійного санітар-ного заведеня, а одна коло холеричного шпи-таль, в котрім побили ся всі шоби.

Турецький комунікат.

На фронті Іраку та Кавказу нічо нового, Дарданельський фронт: Круляк, який острілював Седільбар, змусив огонь на-ших прибережних батарей до відвороту.

Після побуту Бріяна в Римі.

Наради в Парижі. — Справа спільної офензиви,

РОТЕРДАМ, 16: лютого. „Daily Telegraph“ довідуєт ся з Риму: Від тепер жадна держава з почірного порозуміння не підійме на власну руку ніяких кроків. Кожний напад мусить бути спільно порішений. Осередний генеральний штаб почвирного порозуміння збереть ся в Па-рижі в найближшій тиждні.

В Римі військові круги переконані, що спільний виступ військ почвирного порозуміння принесе рішачі виследи, бо вороги не будуть

в силі рівночасної сильної офензиви на всіх фронтах оперти ся. Ворогові не дасть ся вже більше нагоди підняти на якімсь фронті велику офензиву. Почвірне порозумінє буде в певдовзі в стані розпочати всюди офензиву. Воне моглоби вже тепер се зробити але очікує краєної погоди.

Російський комунікат.

З дня 15. лютого. Над рижським відтинком появили ся ворожі летуни. Борба на тім цілім відтинку щораз більше оживлена. В відтинку Двінська розпочату борбу ведено довкола лійки коло Ілукшти. Ми ту лійку обсадили. Між езерами Медум а Демом ворог заатакував часті наших боевих ліній на полудневий захід від Ругенішюк. В околиці Припєти коло Озерська наші донські козаки заатакували ворожі стемі та розбили їх.

Над горішнім бігом Стрипи ворожі стежі цілу ніч непокоїли наші війська. Розпочатий стежами огонь в одній часті становиск в тій околиці тривав цілий день. Над середнім бігом Стрипи наша артилерія острілювала ворожі літаки. Один поцілений упав на ворожу лінію.

Перед австрійською погонею.

Сербський збігонець Мільорд Стефанович, адвокат з Білгороду, описує ось так упадок свого народа:

В почи 5. жовтня вирвав зі сну мешканців Білгороду страшний рев армат. Доми то валили ся, то горіли. Всього розпадало ся. На пів одягнені мешканці вибігали на улиці. Жінки, діти та мушини виючи зі страху мов навіжені гонили в суміш улицями та поораними арматними стрільнями площами, по котрих косила смерть. Поза містом зносить ся один горбок, за який всі старали ся чим скорше сховатись. Через нього вела лише одна дорога, по котрій пігнав тепер страшний похід самого жаху та незбагненої нужди. Ручні візки, вози, коні та люди стогнали під тягарем одіжи, подушок, накривал та всіляких прирядів домашнього господарства. Понад сям хрестоносним походом перелітали літаки, а кидані з них бомби розлучали діти від материй, матері від дітей, вбивали коні та торошили вози. Всього, що по дорозі впало, треба було сейчас усунути, щоби не перешкоджало безконечного походу. Всього то кидано в болото та замул, який повстав з давніших піл та лугів. Вадовж дороги лежали здохлі коні з витягненими до неба ногами; умучені люди лягали, щоби відпочати. Лише часом перегаляв нас похід ранами вичерпаних жовнів. Нас обвіяв подих смерті, що нам на кождім кроці заглядала в очі. Всі ми втікали в глибину Сербії. А що наші міста та села за малі, щоби по них могло більше число чужинців жереночувати, то мусіли ми під голим небом розтаборювати ся. Дощі промочували нас аж до костей, і ми костеніли з зимна. За куточок хліба жадано і люїсдора, а і люїсдор купувало ся за 100 паперових франків.

Ми очікували помочи від союзників. Як ми побіджували, то вони вихвалявали нас в дневниках та посиляли нас відзначення, а тепер позбували сл нас обіцянками. Старий, романтизмом знищений король загрівав в стрілецьких ровах жовнів, зуживав послідні сили в надії на побіду. Болгари що раз то більше наближали ся до нас. Німецькі та австро-угорські армати глухо греміли на овиді так, що нам здавало ся, що вони нас цілковито рознесуть. Голод та нужда пожирали нас, а поміч не надходила. Нам тепер не оставало нічого більше як утікати в альбанські гори, щоби не дати ворогові себе окружити. Тепер настала для нас найстрашнійша хвиля. Ми мусіли розлучати ся з жінками та дітьми, бо вони найшли би в Альбавії певну смерть. В найстрашнійшій душевній стані винаймали я для моєї родини віз та коня за 2.000 франків — божим були гроші в такій хвилі — і ми утікли.

По двох тижнях неімовірної нужди прийшли ми з розбитками армії до границі Альбавії. Через пропасть йшов римський камінний міст, но він був такий вузький, що через нього не міг переїхати ані віз ані самохід ані армати. Не могли перейти його ні коні ні воли. Армати загвожджено та кинено в пропасть, а вози, всякий военний матеріял та засоби муніції спалено. Рубано та нищено все, що, як нам ще недавно здавало ся, є для нас конче потрібне. Коні та воли пущено на волю. Вони там гинули з голоду. Від, який день перед тим упав в яму, яку вода щораз то більше заливала, намагав ся встати. Він мав ще стільки сили, що витягнув з ями одну ногу та поклав її і голову на краю

дороги. Великими, сумними очима глядів він на нуждою прибитий похід та здавало ся хотів сказати: „Допоможіть мені!“ Яж прецінь ще живий! — Непевним ходом перейшла мимо якась жінка. Одною рукою тулила вона до себе неживу дитину а в другій держала свічку. Йшли ранені, заморені голодом, прозяблі жовніри в пошдираних убранях. Утомлені болем та терпіннями гляділи вони перед себе безнадійно та тупо. Йшов маленький хлопчина та шукав за своїм батьком. Переходив довгий ряд прибитих горем, та позбавлених надії постатей. Їм бракувало всього найпотрібнішого, а пережили вони все таке, чого не в силі описати. Сей похід йшов на непевність а всі безсилливо здавали ся на інстинкт. Здавалось, що перед тим старим мостом зібралась з цілого світа нужда та що тут будуть всі люди покарані за свої гріхи.

Ми зробили місце, а умучений, як ми всі, та збіджений король зліз з коня. Зимний мов лід вітер віяв так сильно, що король мусів оперти ся на обох офіцерів, які йому товаришили, щоби перейти на той бік пропасти. Хтось подав йому топорець. Підпіраючи ся ним, перейшов старець цілу Альбавію. Бо їхати верхом було неможливо із-за студени. — Бридучи в снігах випростовував він свої умучені члени, зігнений над столом проводив безсонно цілі ночі по нужденних хатах, проковтував жадібно кукурудзаний хліб, уявляючи собі, що їсть пишні страви, щоби лише заспокоїти голод, який його страшно мучив. Поза скелями чигали на нас Альбанці, а як потребували чобіт або одіжи вилазили з поза них та обрабовували нас аж до сорочки. За найменший опір стріляли. Де треба було переходити більшу ріку, треба було платити за місце на свого рода дарабі 2—3 люїсдори. Хто не міг собі на се дозволити оставав по заду та попадав в руки розбишак, яких все більше збирало ся.

Вечером клали ся ми на сніг спати та нетерпеливо вичікували ранку. Від стіп до голови уоружені Альбанці споглядали на нас грізно та понуро. Рано брили ми в замерзлій одіжці даліше вперед. Ми йшли в невідомім напрямі просто себе снігами та скалами. Під широким холодним небом не подибали ми ніякої птахи та жадного живого сотворіння. Ми без наміслу важили ся йти по ледви замерзлим водах, яких глибина була нам невідома. День в день по сто разів ризикували ми своїм життям. Як падав сніг, то ми на два кроки перед собою нічого не бачили так начеби перед нами була розпостерта якась занавіса.

Але мимо сього ми йшли в перед хоч не знали та не бачили, що перед нами. Часто спали на дорогу з пекольним лоскотом тяжкі відривки скал, які скидали Альбанці; вони все клали кінець мукам кільканайцять збігців та поривали за собою наших приятелів мов вітер кусник паперу; відтак знова давила нас облудна тишина, а опісля долітав до нас гук 3—4 стрілів, які все сповіщали нам смерть якогось члена нашої родини. В альбанських горах приходило ся по 100 раз на день вмирати.

По сімох днях прийшли ми до Скутарі. З боязни перед підводними лодками не важили ся ми сідати на корабель. Тому ми пішли здовж моря аж до Дураца. Ми йшли таким болотом, що ледви могли витягнути з нього ноги. В нім потонуло чимало людей. Ту спакували нас на некритий товарний корабель. Там лишили 75% наших...

Ми не мали вже відваги про щось думати бо бояли ся, що прийде ся збожеволіти. Кожен бояв ся самоти, щоби його не вбили спомини. Хоч наше тіло було сильно перетомлене та потребувало відпочинку, не було у нас відваги заснути, щоби не замучили нас сні. Я згадував свої молодечі літа, думав про свою жінку та діти хоч я добре знав, що думки про них мене більше пожирали чим то, що я ось пережив.

В Італії дозволено наперед висісти тим, що заплатили золотом. Прочі мусіли на се чекати три дні і три ночі на відкритому морю під голим небом, а дощ лив мов з цебра. Звідти відіслали нас до Бордо, де нас інтерновано. Там силувано мушин вступати до французької армії. Чому? За що та за кого мали вони бити ся? Об їх уха буде вічно відбивати ся послідне харчине за хлібом; перед їх очима будуть вічно пересували ся образи невідрадної, незбагненої і страшної нужди та вічно будуть стояти пороздирані, насичені кровю полонілі прапори братоубійчих боїв.

НОВИНКИ.

— В перші роковини масового арештованя Українців у Львові відбудеть ся в суботу богослуженє в архікатедральній церкві св. Юра о год. 9 рано.

— Відзначене Українців. Цісар надав гр. кат. парохви Дори Михайлови Ганушевському та парохви Конюхова Ксенофонтові Сосенкові золотий хрест заслуги на стязці медалі хоробрости за знамениту патріотичну діяльність підчас війни.

— З долі Станиславова. Місто Станиславів кілька разів було предметом завзятих боїв. Росіяни окупували спершу місто через 6 місяців, відтак уступили, і Станиславів оставав під австрійським панованєм до 5. марта м. р. Після сього Москалі зайняли вдуге Станиславів та вдержали його до 10. червня м. р. З міста перед приходом Австрійців „страха ради“ втікли з російськими властями тамошні москвофіли: інженір Шмід, інспектор поліції Лукомські, директор польської гімназії Ляховські, катихит Литвинович і мн. и. Москалі втікаючи солодкими обіцянками намовили до втечі много бідних дівчат, часто ще дітей; осягнувши свою ціль мали їх — після зізнань наочних свідків села Пасічної — втопити в Бистриці.

— Капітуляція Чорногори і українська справа. Чорносотенний „Кієвлянин“ пише, що капітуляція Чорногори є небезпечнішою для славянської справи, чим зрада Болгарії або македонство віденської марки.

— Заказ вивозу збіжжя з Румунії. Палаті предложено законопроект в справі заборони вивозу збіжжя та виборів з него: ярини, льняного і ріпакового олію. Цілюю закона є задержати достаточну скількість товарів для потреб краю.

— Борба з підбиванєм цін на середники щоденного ужитку. В рескрипті з 20. січня 1916 р. ч. 56224 з р. 1915 звертає міністерство рільництва публичним урядам і заведеням увагу як найпильніше берегти до держання максимальних цін при купні конечно потрібних до щоденного ужитку річий, особливо средств позживи. Лучали ся випадки, що навіть прилюдні заведеня, уряди і власти платили ціни виспі максимальних. Щоби вже раз проломати підбиванє цін несовістними торговельниками завзиває Міністерство рільництва всі уряди, не підступити під ніякими услівями раз поставлених максимальних цін. Наколиб торговельник не хотів віддати товару за означену в максимальній тарифі ціну, належить звернути ся о поміч до ц. к. намісництва або староства, згідно до ц. і к. повітової команди етапової. На урядах тяжить обовязок, донести дотичним властям о випадках плачення евентуально жаданя цін виспих як установлені в максимальній тарифі.

— Москалі вживають до шпіонажі 12-літніх хлопців. Росіяни, у яких як звісно шпіонажа стоїть далеко виспе від стратегії, — впали в послідних часах на оригінальний помисл. У послідних боях на галицько-бесарабським фронті послуговались вони при обсервації австрійських ліній 12-літніми хлопцями. Вони були уоружені в револьвер та кинджал та наче коти лазили по деревах. Їх темно-сіра одіж як раз надавалась до сеї ціли, бо зовсім гармонізувала з тереном. Провянту мали вони зі собою на кілька днів, щоби бути приготованими на кождо евентуальність. Дні за днями минали, заки австрійські стежі вислідили тих небезпечних шпіонів. Один підфіцер завважав в ночі, що галузь на дереві рухаєт ся. Він думав, що се кіт. На всякий случай стрілив. Дав ся почути стогін. Підфіцер приближив ся з жовніром до дерева. Та в тій хвилі засвітала куля. Підфіцер відповів вистрілом і знов дав ся почути стогін. На його зазив, щоби „невзвісний“ на дереві піддав ся, свиснула знова куля. Вкінці не стало терпичи стежі, — і оба воєки рівночасно вистрілили. В тій хвилі на землю злетіло тіло. На велике здивованє був то малий хлопчина. — Впавши на слід шпіонажі, наші жовніри вислідили кільканайцять таких хлопців, — однак всюди стрічались з як найбільшим опором з їх сторони. Стежі мусіли їх вбивати, бо коли хотіли брати їх в полон, стріляли з револьверу та боронились кинджалом до послідної каплі крови.

— Деградація Ессада-паші. Цісар zdeградывав особним розпорядженєм Ессада-пашу та вичеркнув його з армії.

— Карти на картофлі в Липську. Липська міська рада рішила завести у себе карти на картофлі. На особу визначено на тиждень 7 фунтів.

— Обмеженє вживаня часописного паперу на Угорщині. З Будапешту доносять: Фабрики паперу в наслідок нестачі робітників рішили обмежити продукцію, та повідмили пресу, що не можуть їй доставляти в будучині дотеперішної скількості паперу. Синдикат звернув ся в тій справі до правительства, щоби взяло в свої руки управильненє обєму видавництва. Як раз розпочались конференції між інтересованими странами. Після дотеперішного проекту

обем часописий має бути управильнений після ціни часописів в дрібній продажі. І так часопис, що коштує 6 сот. може виходити що найвище в обемі 6 сторін денно; часопис в ціні 8 сот і 12 сот. може мати найвище 8 згідно 12 сторін денно.

— Справлене похибки: У вчорашньому числі в новинці п. з. Відбудова... вкрала ся друкарська опібка; місто „новоіменований виділ Ставропігії“, має бути „нововибраний виділ Ставропігії“.

— Французькі часописі про економічне положення Австрії. Якою стравою годують французькі часописі своїх читачів у вістях про економічне положення Австрії, вистарчить подати донесення „Temps-a“. Після інформацій сеї часописі населення в Австрії живить ся корню дерев та зупою з сушеного листя..

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 19. лютого 1916

Нині: 19. лютого гр.-кат. Вукола пр. римо-кат. Конрада.

Завтра: 20. лютого гр.-кат. Блудного сина, римо-кат. Старозап.

○ „Повітова Січ“ у Львові ул. Коперника 5. в подвір'ю. В неділю 20 лютого с. р. о год. 3. попол. відбудуть ся у власній салі товариські сходини членів для обговорення важних справ товариства. О численну участь і точність просить старшина.

○ Всім, що в дні моїх імянин зводили на мене пам'ятати і переслали свої бажання — складаю сею дорогою сердечну подяку. Гриць Косак, полковник У. С. С.

○ Львівський Український народний театр тов. „Бесіда“ у Львові під управою Василя Косака.

В суботу дня 19 с. м. 1916. Салія тов. „Дністер“ вул. Руська ч. 20. „Нещасне кохання“. Народна драма зі співами і танцями в 5 діях Л. Манька.

В неділю дня 20 с. м. 1916. „Перше помиралі, а потім повинчались“, Міщанська комедія в 2 діях. Закінчить „На перші гулі“ комедія в 1 дії Васильченка. Білети раніше можна дістати в Нар. Торговлі, а в день вистави від год. 5. при касі театру.

ПОДЯКА.

За скорі і корисне полагождення справи асекур, бл. п. о. Володимира Левицького з Рогатина почуваю ся до милого обов'язку зложити прилюдну подяку Хв. Управі Товариства асек. Аліяну у Львові. — За родину помершого о. Алексія Ганас з Печені.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 18. лютого.

На російськiм фронті.

Окрім звичайних артилерійських боїв не зайшло нічого.

На італійськiм фронті.

Діяльність артилерії вчора була взагалі слаба, чим в попередніх днях. Місцевість Мальборгет знова острілював ворог.

Очищення терену перед становищем в області Ромбон потягнуло за собою взяття в полон 37 бранців і здобуття одного машинного кріса. Наступ кількох італійських відділів відкинено.

Під Ослявією в останніх боях здобуто 7 машинних крісів, 2 приряди до кидання мін і 1200 крісів.

На балканськiм фронті.

Група Альбанців, що остає під нашою командою та скріплена австро-угорським військом заняла Каваю. Тамшня залога, зложена з жан-

дармів Ескада наші тільки завдяки утечі кораблем оминула полон.

Васильник шефа Генерального Штабу підвійний маршалок-поручник Ф. Гейфер.

На морі.

Рано дня 16 с. м. одно з наших підводних суден під Дураццо влучило торпедою французький парохід, який відтак осів на піску.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Англії старались ще раз віданекати свої становища на полудневий схід від Іперн. Їх відкинено кріваво. На північний захід від Lens і на північ від Arras наші війська з успіхом ужили розсаджуючих мін. Малий німецький відділ в нічній виправі на англійське становище під Fonguevillers (на північ від Albert) полонив кілька бранців та лдобули машинний кріс.

На полудне від ріки Somme зломали ми нашим огнем наступ французьких військ виведених свіжо в бій. На решті фронту йшли хвилями більше оживлені артилерійські бої. Не зайшло нічого замітного. На нічні атаки ворожих летунів у Фляндрії наші летуни сейчас відповіли киненем бомб на Poperinghe.

На східнім фронті.

Положене незмінене.

На балканськiм фронті.

Ворожі літаки заатакували дворець в Гудові (в долині Вардари на полудневий захід від Струмиці).

Начальна управа армії.

Оголошення.

РІДНА ПІСНЯ

додає жовнірові сили на полі бою, піддержує його духа на чужині, кріпить раненого в шпиталях.

виданий Товариством „Просвіта“, повинен тепер бути в руках кожного борця. — В Співанику поміщені пісні 1) Патріотичні і політичні 2) Січові і Сокольські 3) Історичні, 4) Станові, 5) Любовні, 6) Коломийки. — Ціна: 1 кор. 60 сот. оправл. в полотно, і 2 кор. оправл. в полотно з вінетом і золотими берегами; на поштову реком. пересилку треба долучити 45 сот. — По надісланню грошей з гори, висилаємо Співаник на вказану адресу — також поштовою (Feldpost). — Замовлення полагоджує Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10.

ст

Чи маєте вже

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТИ“

на р. 1916,

одинокий український Календар на біжучий рік? Спішіть з замовленням бо наклад невеликий.

140 ілюстрацій, багато оповідань з теперішньої великої доби, з життя наших українських героїв на полі бою і в шпиталях; з життя переселенців у Відні, Празі, Гімні, Вольсбергу; українські делегати в чужих краях і багато иншого цікавого матеріалу з сучасної світової війни.

Ціна 2 корони, а для членів, що зложили членську вкладку (4 кор.) за рік 1916, ціна знижена на 1 кор. 50 сот. На поштову пересилку треба долучити 10 сот. або 4 сот. на пересилку поручену. Замовлення слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10.

ст

ПЕРЕПЛЕТНЯ

Івана Чарнецького

у Львові,

вул. Бляхарська ч. 12.

Приймає всякі роботи входячі в обсяг переплетничого заводу по найнижчих цінах і виконує в найскоршій часі.

Поручаєсь ласкавій пам'яті П. Т. клієнтів.

Коштом та заходом Загальної Української Культурної Ради,

яка заспокоює духові потреби української суспільності в часі війни, а особливо на еміграції, появились ось такі видання:

1) Б. Лепкий: „З Великих Днів“ — В борбі за волю. Літературна збірка з ілюстраціями. Ціна 30 сот.

2) Філ. Колеса: „Воснні Квартети“ на музеський хор до сучасних поезій Богдана Лепкого, Осипа Маковоя, Василя Щурата. Приєвята Українським Січовим Стрільцями. Ціна 2 К.

3) Свящ. Ол. Коронель: Молитвенник для жовнівців Українців-католиків. Ціна опр. 1 К.

4) Свящ. Ол. Коронель: Розважання з нагоди війни. Ціна 40 сот.

5) Др. В. Щурат, Ф. Колеса: „Жовнірські пісні“ О. Ю. Федковича, з нотами. Ціна 40 с.

Лагодять ся до друку:

1. „Під чужим небом“. Оповідане з життя наших переселенців.

2. Б. Лепкий: „Тим що упали“. Збірка поезій.

3. Б. Лепкий: „Український співаник з нотами.“

4) Слово о полку Ігоря в перекладах Т. Шевченка, Максимовича, Мирного, Лепкого, Щурата і ін.

Згадані книжки набувати можна по означеній виспє ціні за попереднім надісланнем грошей, в канцелярії Загальної Української Культурної Ради Відень. VIII Strozzigasse 32/12.

Земельний

Банк Гіпотечний

Спілка акційна у Львові

Підвале ч. 7.

Конт. почт. Шадн. ч. 116.984.

Жирове Конт. в Австр.-угор. Банку.

Складайте ощадності взагалі зайві гроші на процент, щоб кожна корона могла служити народному господарству, та вам приносили зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал К. 1,300.000

Резерви Банку 300.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок

від К. 10.— на 4 до 4½ проц.

Удільє гіпотечні і вексельні позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублі і німецькі марки.

Певність льокації заporučують: акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідкі зложення (чеки) Почтової Шадниці.

При полагоджуванню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.